GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek **Nro. 94.** 22. Sierpnia 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

U w i a d o m i e n i e.

Przy rozdawaniu premiów, w celu polepszenia chowu koni i bydła, na dniu 31. Maia r. b. w Krosnie przedsięwziętem, otrzymały nagrody następuiące osoby: 1) Nagrody po 20 dukatów w złocie za przychow naypięknieyszych źrzebców po stadnikach skarbowych: Ignacy Piotrowski dzierżawca dóbr w Bierówce, Józef Kopystyński ekonom w Trzcinicy, i Leon Gorski dziedzic Woykowki; 2) Nagrody po 6 dukatów w złocie za przychów naypięknieyszych klaczek po stadnikach skarbowych: Franciszek Polar poddany z Kobyla, Marcin Skiba z Kunowy, i Andrzey Zaiąc z Warzyc; 3) Nagrody po 12 ZR. M.K. za przychów naypięknieyszych byków: Stanisław Bachta poddany z Bierówki, Michał Maciuk z Moderówki, i Szymon Wanat z Łąk. 4) Nagrody po 8 ZR. M.K. za przychów naypięknieyszych krów Józef Teneka z Bierowki, Tomasz Zieliński z Chrząstowki, Kasper Nawracay z Brzostku, Michał Wayda z Łączek, Andrzey Gawron z Szebni, i Jan Rak z Jasła.

O dalszym pobycie NN. Cesarstwa w Wenecyi zawiéra Dostrzegacz Austryiacki co następuie:

Wenecyi d. 3. Sierpnia.

N. Pan zwiedził w d. 2. Sierpnia rano o godzinie 7 arsenał marynarki, do którego przy głównem wniyściu stał oddział z każdego korpusu marynarki, wychowańcy kollegium marynarki wraz z swymi nauczycielami i alumni z domu wychowania żołnierzy morskich i oglądał różne szczegóły tego ważnego i obszernego instytutu. Chociaż Monarcha prawie trzy godzin tamże strawił iednakowoż czas ten nie starczył obeyrzeć dokładnie wszystkie przedmioty i N. Pan zastrzegł sobie na inny czas oglądać warsztaty i składy artyleryi marynarki.

Z tąd udał się Monarcha na bryg il Venetto niedawno uzbroiony i raczył Naczelnikowi marynarki ponowić swoie naywyższe upodobanie. O godzinie 6 wieczorem dał N. Pan posłuchanie deputacyi handlowego gremium Tryiestańskiego, na którey czele był Hrabia Porcia Gubernator Tryiestu, deputacyi miasta Revigo, wielu innym deputacyiom i osobom prywatnym.

N. Pani zwiedziła powtórnie w d. 1. Sierpnia klasztor Salezyianerek a dnia następuiącego oglądała były pałac Dożów i bibliotekę S. Marka. Arcy-Xiąże Franciszek Karol ze swoią dostoyną Małżonką obeyrzał w wspomnionym dniu kościoły S. Saccaria i di Salvatare, potem pałac Grimani di S. Maria Formosa, gdzie między innemi dziełami dawney i nowszey sztuki przechowywany iest Grecki posąg kolosalny Agrypy niegdy w Pantheonie znayduiący się, poczem oglądał pierwszą Hebę Kanovy, własność P. Heinzelmann.

Arcy-Xięstwo zwiedzili ieszcze i inne kościoły i publiczne instytuty, mianowicie kościoł farny S. Szczepana, gdzie iest grobowiec sławnego Doży Morosini, co otrzymał nazwisko Peloponezki.

Xiężna Parmy zaszczyciła w d. 1. Sierpnia obecnością swoią teatr di S. Benedetto a dnia następuiącego zwiedziła arsenał marynarki i zabawiła tam więcey iak trzy godzin.

N. Pan naywyższą swoią uchwałą datowaną w Brescia z d. 6. Lipca 1825 raczył Hrabiego Roberto Corniani mianować Deputowanym miasta Brescia przy centralney kongregacyi.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Podług doniesień z Charlestownu Zgromadzenie prawodawcze Georgii zamknęło posiedzenie swoie nie wziąwszy pod rozwagę zdania sprawy P. Lumpkins przeciwko Rządowi centralnemu Zjednoczonych Stanów, w którem nieiako rozdział od Związku przekładano. Zdaie się, że Zgromadzenie naganiło mowę Gubernatora Georgii, która do owego zdania sprawy była powodem.

Podług wiadomości z Nowego-Yorku, przybył tamże Lucian Murat w d. 28. Czérwca. Słychać, iż uda się do Florydy dla odwiedzenia swoiego wuja Hrabiego Survilliers (Józefa Buonapartego) gdzie brat iego Achilles nakupił gruntów.

Ameryka Hiszpańska.

Boliwar rozkazał założyć szkoły Lankastra w stolicy prowincyi Peru, dokąd każda prowincyia posłac ma przynaymniey 6 dzieci, aby przezto rozszerzyć metodę nauki tey szkoły. Pierwszy krok konstytucyynego Kongressu, był: przyięcie wniosku, aby Boliwarowi nadać tytuł Oyca i Zbawcy Peru. Kongres ten zawyrokował w d. 22. Le-

)(

tego, iż na cześć Boliwara wybity będzie medal. Oprócz tytułu i zaszczytów iakiemi obsypuią Liberatora w Peru, ma być dla niego wzniesiony posąg w Limie a w głównych mieyscach prowincyy Peruwiańskich będą wystawione kamienie z napisem ku czci iego. Daley używać ma tytułu nie ustaiący Prezydent Peru. Woysku oprócz zwyczayney płacy przeznaczono 2½ milliony nagrody, a Jenerałowi Sucre nadano tytuł Marszałka polnego Ayacuchskiego.

W sąsiedztwie Matanzas, na wyspie Kubie wszczął się bunt pomiędzy negrami. Blisko 20 białych ubito i przy odeyściu ostatnich wiadomości ieszcze spokoyność nie była zupełnie przywrócona. Bilisko 300 negrów należało do powstania, i woysko, które przeciwko buntownikom wyruszyło ubiło iuż z tych 60 do 70.

Podług listów Londyńskich, otrzymał dom handlowy Antwerpiyski list z Kuby z d. 1. Czérwca, donoszący, że straszne deszcze na wyspie Kubie zniszczyły nadzieię obfitych żniw cukru i kawy. Szkodę z tąd wynikłą podaią naymniey na 4 miliony piastrów.

Hiszpaniia.

Nowo namieniona Junta bezpieczeństwa publicznego ustanowioną została przez Króla na zdanie sprawy Jeneralnego Intendenta Policyi P. Recacho, z powodu wypadków z d. 16. Czerwca. Wyrok Juntę zaprowadzaiący, datowany z d. 6. Lipca opiewa w sposobie następuiącym: »Wypadki z d. 16. Czerwca i dni następnych, które rozszerzyły niespokoyność między wiernymi mieszkańcami tey stolicy, i dały powod do zbrodniczych bezprawiów, nie mogły być oboiętnemi Królowi, Panu naszemu, który zna bardzo dobrze ważne skutki, iakich się z tąd spodziewano. Ponieważ Rząd był wraz zawiadomiony, że podobne karygodne zamachy zaszły po prowincyiach, gdzie pod różnemi pozorami ludzie niespokoyni, nieprzychylni porządkowi, starali się zaburzyć publiczną spokoyność, którey tak iest potrzebne utrzymanie, i że Króla Jegomości iest życzeniem środkami, które łączą wraz łaskawość z potrzebną surowością i siłą utłumić tak wielkie złe, i zapobiedz ponawianiu się podobnych wypadków; postanowił zatém Król ustanowić Juntę, złożoną z osób, które przez swoy charakter, swoie światło i doświadczenie w sprawach maią zaletę, a które po sumiennem rozważeniu zaszłych wypadków przełożyć powinny Monarsze iak nayprędzey pewne środki, któreby na przyszłość zapobiegały podobnym bezprawiom, ponieważ Król, Pan nasz sądzi, iż tym sposobem osiągnie wielki zamiar swoiey nieustanney troskliwości, mianowicie: utrzymać porządek, pokóy, spokoyność między ludem a tak zapewnić pomyślność swoim kochanym poddanym. Stosownie do tego mianowani są przez Monarchę na Członków tey Junty, zdaiący się łączyć potrzebne przymioty, iako to: Xiąże Infantado, Prezydent; Gubernator wysokiey Rady Kastylskiey, Villela, Jenerał Don Fr. X. Castannos; Admirał Don Juan Maria Villavicencio; Baron d'Eroles; Jenerał Don Juan Henestrosa; Margrabia de la Reunion; Xiąże Castro Torreno; Jeneralny Kapitan Nowey Kastylyi; pięciu Jeneralnych Inspektorów różnych gatunków broni; Gubernator Izby Alkadów; Gubernator woienny Madrytu i Jeneralny Intendent Policyi Państwa.«

Francuzkie woienne fregaty, Amazonka i Amphitrite, które niedawno z Kadyxu wypłynęły, powróciły tamże i stoią za portem na kotwicy w oddaleniu pół godziny drogi. Inne okręty stanowiska Francuzkiego, które wraz z temi fregatami wypłynęły, ieszcze nie powróciły.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

P. Kanning, który opuścił Londyn na kilka tygodni; przed odiazdem swoim miał z większą częścią obcych Posłów narady, i na szczególnem posłuchaniu przyiął P. Richetts, maiącego niebawem popłynąć do Limy w charakterze Jeneralnego Konzula Angielskiego.

Xiążę Polignac, Poseł Francuzki w Londynie, przybył do Doweru na okręcie parowym: »Brytaniia.«

Pewne pismo ministeryialne zapewnia, że Parlament nie będzie w tym roku rozwiązany.

Podług zdania sprawy Parlamentowi przełożonego, ogół niewolników we wszystkich posiadłościach Angielskich Zachodnio-indyyskich wynosi 552818, a na przylądku wraz z wyspą S. Maurycego (Isle de France) 120694 osób; z tych było w roku 1823 na wyspie Barbados 78816, Demerara 74977, Grenadzie 25310, Jamaice 336253, Tabago 14074, Trinidad (1822) 23388, na Przylądku dobrey nadziei 35271 i na wyspie Maurycego (1816) 85423.

Prawie we wszystkich osadach liczba niewolników płci żeńskiey przewyższa płeć męzką, co przypisać należy cięzkiey pracy ostatniey.

Dochody kompanii wschodnio-Indyyskiey roku 1822—1823 wynosiły do 23 mil. 117822 funt. szterl. a na rok 1823—1824 rachowano ie na 21 mil. 663724 funt. szterl. Zatem wynosiły w przecięciu dwie piątych dochodu połączonych Królestw. Atoli owe dochody nie są czystym zyskiem; koszta poboru nie odciągane od summy dochodu iakto czyni Izba finansowa Angielska, lecz takowe wykazane są iak w rachunkach finansowych Francuzkich między zwyczaynemi wydatkami Stanu. Dochod z soli i monopolium z opium był w latach 1822—1823 następuiący:

	Sól.	Opium.
Bengal	2154700 funt. szt.	1009780 funt. szt.
Madras	334004 ——	
Bombay	. . . .	1158785 ——
Razem	2488704 ——	2168565 ——

Ciężary tych obu monopoliów wypadaią: na sól 808,941 fun. szter.; na opium 1,300,203. — Wydatki Kompanii Wschodnio-Indyyskiéy w latach 1822—1823 wynosiły 18,412,404 fun. szter. w latach 1823—1824 18,828,249 fun. szter., do tego należą procenta w Indyiach, w pierwszym roku 1,649,384 fun. szt., w drugim 1,735,033 f: szt., i w 1823—1824 niemniéy, iak 120,093 f: szt., zaś w 1823—1824 tylko 12,268 fun. szter.; koszta na wyspie Ś. Heleny. Większa część dochodów idzie na utrzymanie woyska. Takowe wraz z twierdzami kosztowało:

	1822—1823	1823—1824 (podług proiektu.)
Bengal	3,889,140 fun. szt.	3,965,808 fun. szt.
Madras	2,951,118 — —	2,945,738 — —
Bombay	1,693,521 — —	1,548,337 — —

Jest to stan pokoiowy, a koszta wynoszą prawie tyle, co na woysko reszty Państwa.

Katolicy Hrabstwa Wexford mieli Zgromadzenia dla naradzenia się w sprawach swoich. Zezwolili na plan do nowego Katolickiego Związku przez Wydział Dubliński ułożony, i uchwalili dać P. O'Connellowi w dowód wdzięczności za usługi w sprawie Katolików, dwie śrebrne wazy. — Zgromadzenie Katolików każdéy Parafii w Irlandyi przeznaczone na pierwszy Poniedziałek następuiącego posiedzenia.

Xiążę Wellington wyiechał na stały ląd.

Francyia.

Król podpisał 2,400 franków do składki na pomnik, który zmarłemu rzeźbiarzowi Kanowie ma być w Wenecyi postawiony.

Xięcia Bordeaux uczono pierwszy raz w d. 3. Sierpnia pływać w St. Cloud na Sekwanie. — Niedawno sprowadzono także do St. Cloud trzy małe Korsykańskie konie, na których ieździć ma Xiążę i iego siostra.

Miasto Salins, maiące ludności 8000, spaliło się prawie całkiem w d. 27. Lipca.

Monitor zawiéra dwa Król: rozporządzenia z d. 27. i 31. Lipca. Pierwsze oddaie Zarząd Ministeryium Sprawiedliwości Ministrowi Spraw Wewnętrznych, Hrabiemu Corbières, podczas niebytności Zachowawcy Pieczęci; drugie nakazuie ustanowić Kommissyią, złożoną: z Barona de la Brouillerie, Radcy Stanu i Prezydenta Wydziału finansowego, i P. Corneta d'Incourt, Radcy Stanu i Jeneralnego Sekretarza w Ministeryium finansów, z zaleceniem, oznaczenia liczby i ilości dochodów wieczystych 5procentowych, których zamiany na 3procentowe żądano do d. 5. Sierpnia włącznie. W tym celu powinna Kommissyia w dniu wspomnionym aż do 12 godziny w nocy ułożyć spis prośb o zamianę, złożonych w Skarbie, według formy przepisanéy rozporządzeniem z d. 1. Maia. Kommissyia domagać się będzie od Dyrektora zapisanego długu, wszystkich dowodów, obiaśnień i środków Kontrolli, iakie osądzi za potrzebne dla ułożenia regularnego zapisywania do wykazu depozytu. Radca Stanu i Jeneralny Sekretarz finansów sporządzi bezpośredni protokuł Kommissyi. Takowy podpisany przez Członków Kommissyi i Dyrektora zapisanego długu powinien być we 24 godzinach ogłoszony. Minister Skarbu upoważniony do wykonania niniejszego rozporządzenia.

Obóz na ćwiczenia woyskowe — wyraża Gwiazda — który ma być niezwłocznie pod murami twierdzy Perpignan założony, składać się będzie: z 2go, 3go, 5go i 31go liniowego pieszego pułku dywizyi odwodowéy Wschodnich Pireneów. Korpusy te stać będą na przemianę w mieście i za miastem. Jenerał Porucznik d'Alton, Jenerał Inspektor piechoty, będzie miał dowództwo w obozie, i czynić będzie obroty z wspomnionemi pułkami. Pewna iest, ieśli nie zaydą inne rozkazy, obóz ten zwinięty zostanie w pierwszych dniach Października.

Sidi Mahmud, Poseł Tunetański, wyiechał przez Lugdunu do Marsylyi, zkąd popłynie do swoiéy oyczyzny.

Jeneralny Intendent Siccard w skutek wyroku Sędziego instrukcyynego, uwolniony z więzienia Conciergerie, dał słowo, że aż do skończenia sprawy nie oddali się z domu Maison de Santé P. Cartier. Domy, *Maisons de santé*, są to obszerne instytuty przez lekarzy Francuzkich na przedmieściach urządzone, zawieraiące łazienki, przechadzki i t. d., gdzie chorzy i przychodzący do zdrowia przyiemne znayduią mieszkanie. Uroczyste uznanie niewinności Siccarda, wyrzec musi wyższy Sąd. Nic bardziéy nie uczyniło wrażenia na Sędziach instrukcyynych nad dowód materyialny, iaki z opieczentowanych papierów prywatnych okazał zupełne iego ubostwo po tylu sposobnościach zbogacenia się. Uderzaiącą iest, że Siccard nie tylko, że w Conciergerie toż samo miał więzienie, z którego przed 31 laty przyiaciel iego, Baron Dietrich Burmistrz Strasburgski, na rusztowanie był prowadzony, lecz że i iego obrońca niedawno zmarły, był ten sam Grappe, który 1794 bronił Burmistrza Dietrich z nadzwyczaynym talentem i wielkim skutkiem przed Trybunałem rewolucyynym w Besançon.

Plan, aby z Paryża zrobić port morski, na nowo został przełożony. Dowiaduiemy się, że Rząd Niderlandzki zamyśla toż samo względem Bruxelli i Gandawy. Zatrudnionych iest tam 4000 robotników do kopania kanału z Gandawy aż do Terneuse.

Gwiazda wyraża, że dwie fregaty Francuzkie pod rozkazami P. Makau, wyszły pod żagle, i miały popłynąć wprost do St. Domingo.

Pismo: *Ami de la Religion i du Roi* wyraża się względem Centralnego Zakładu dla wyższych nauk Kościoła, utworzonego przy Sorbonie w Paryżu, w sposobie następuiącym: — »Rząd przedsięwziął ważny i iuż od dawna z potrzeb Religii wypływaiący środek. Bractwo tak wielkie iak i swemi posługami we Francyi sławne, które pierwéy miało zaszczyt powstawać przeciwko poczynaiącemu się protestantyzmowi i w upłynionym wieku starało się położyć tamę niedowiarstwu, Bractwo, które Francyi świętych Biskupów, gorliwych pasterzy, mądrych doktorów wydało, powstaie teraz znowu ze swoich szczątków.

Włochy.

Królestwo Ichmość Oboiéy Sycylyi, powróciwszy, iak donieśliśmy, w pożądanem zdrowiu do Neapolu, z podróży do Medyiolanu i Genui przedsięwziętéy, dali posłuchanie w d. 1. Lipca C. K. Austryiackiemu nadzwyczaynemu Posłowi i pełnomocnemu Ministrowi, Hrabiemu Fiquelmont i Marszałkowi polnemu Porucznikowi, Baronowi Lederer, naczelnemu Wodzowi C. K. woysk w Królestwie Sycyliyskiem, którzy w towarzystwie innych C. K. Austryiackich Jenerałów przyszli z powinszowaniem szczęśliwego do Stolicy przybycia, a wielu z tychże Jenerałów maiących powrócić do C. K. kraiów, było u Królestwa na pożegnaniu.

Niemcy.

Królowa Jéy Mość Bawarska z Ichmość Królewnami powróciła znowu w d. 4. Sierpnia do Nimfenburga.

Niedaleko Koblencyi założony ma być w d. 15. Sierpnia obóz z 22,000 ludzi, i stać tam będzie cztery tygodnie.

Rossyia.

W d. 24. Lipca odbył się w Carskiém Siele uroczysty chrzest nowo narodzonéy W. Xiężny Alexandry Mikołaiewny; wieczorem oświecono miasto i St. Petersburg.

N. Cesarzowa Matka, za potwierdzeniem N. Cesarza rozporządziła, że teraz i posiadacze gruntowi mogą zaciągać długi w śrebrze na lat 24 u domów pożyczki będących pod Jey dyrekcyią. Grunta są klassifikowane, i posiadacze mogą na każdą duszę pierwszego rzędu zaciągnąć 50 rubli, zaś na duszę drugiego rzędu 40 rubli śrebrem.

Jenerał Arakczejew, iako naczelny Wódz wszystkich w Państwie osad woyskowych, podał Cesarzowi rozpoznany i przyięty przez Kontrollę Państwa budżet z roku 1823. Kapitał na utrzymanie osad wynosił więcéy, iak 9 millionów rubli, z czego iednak Hrabia wiele oszczędził.

Naywyższym Zarządem całego Cesarstwa zawiaduią teraz następuiący Ministrowie Stanu i Jeneralni Dyrektorowie woyskowi i Cywilni: 1) Prezydent Rady Stanu iest rzeczywistym taynym Radcą pierwszéy klassy: Xiążę Piotr Lopuchin; Naczelnym Wodzem wszystkich w Państwie Osad woyskowych, Jenerał Hrabia Arakczejew; 3) Szefem Jeneralnego Sztabu Cesarza Jegomości: Baron Diebicz; 4) Ministeryium Spraw Zewnętrznych kieruie Sekretarz Stanu Hrabia Nesselrode; 5) Ministrem Woyny iest Jenerał piechoty Taticzew. Pod rozkazami tegoż Ministeryium względem żywienia i rozłożenia woyska są naczelni Wodzowie obudwu woysk, z których pierwszém dowodzi: Hrabia Osten-Saken, drugiem Hrabia Wittgenstein. 6) Ministra Morskiego zastępuie Naczelnik Sztabu Marynarki, Admirał Möller. Margrabia de Traverse, iak wiadomo, z powodu słabości został w r. 1821 na czas uwolniony, lecz ieszcze nie odstawny. 7) Ministrem Zastępcą Spraw Wewnętrznych iest rzeczywisty tayny Radca Lanskoy. 8) Ministrem finansów, Jenerał Porucznik Kankrin. 8) Ministrem Sprawiedliwości, Xiążę Łabanow-Rostowski. 10) Ministrem publicznego Oświecenia i Jeneralnym Dyrektorem wszystkich Spraw Duchownych, Admirał Szyszkow. 11) Ministrem uposażeń i Cesarskiego Gabinetu, rzeczywisty tayny Radca Gurjew. 12) Jeneralnym Dyrektorem poczt i W. Marszałkiem Xiążę Alexander Goliczyn. 14) Jeneralnym Dyrektorem wszystkich w Państwie szkół woyskowych, Jenerał Porucznik Kotuzów. 15) Ministeryium Policyi w roku 1811 utworzone iest zniesionem i po większéy części do Ministeryium Spraw Wewnętrznych wcielone.

Ponieważ żydzi naywięcéy trudnią się przemycaniem, zatem mocą wyroku z d. 23. Kwietnia zalecono im oddalić się na 50 wiorstw od od zachodnich granic Państwa wewnątrz kraiu. W Guberniach Astrachańskiéy i w Prowincyi Kaukazkiey nie mogą zupełnie żydzi osiadać.

Redakcyia Józefa Benay; Druk Pillerów.